

การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์และการกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์
กรณีศึกษา: ผลิตภัณฑ์ชุมชนเนินขาม ตำบลเนินขาม จังหวัดชัยนาท
The Product Cost Calculation and Setting Product Sales Prices:
A Case Study of Noen Kham Community Products,
Noen Kham Subdistrict, Chainat Province

พิมพ์ภา ใจมุข¹ สุภาพันธุ์ สายทองอินทร์² อนุสรณ์ ไชยสาส์³ อมร ศรีบุญนาค⁴
Phimpaka Jaimuk, Supapan Saithong-in, Anutsara Chaisalee, Amorn Sribunnak

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์1) เพื่อศึกษาต้นทุนผลิตภัณฑ์ ชุมชนเนินขาม ตำบลเนินขาม จังหวัดชัยนาท 2) เพื่อศึกษาการกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์ชุมชนเนินขาม ตำบลเนินขาม จังหวัดชัยนาท เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บข้อมูลใช้สัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยศึกษากลุ่มประชากรที่ศึกษา 20 คน ตัวอย่างจากกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เข้าร่วมจำนวน 20 ผลิตภัณฑ์และแบ่งเป็น 4 กลุ่มผลิตภัณฑ์ วิเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาและตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ผลการศึกษาพบว่าการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์สามารถแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มผลิตภัณฑ์คือ 1) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์โฮมสเตย์สำหรับนักท่องเที่ยวมีการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ไม่ครบถ้วน กล่าวคือไม่ได้นำค่าแรงงานทางตรงและค่าใช้จ่ายการผลิตมารวมคำนวณเป็นต้นทุนผลิตภัณฑ์ เนื่องจากเป็นการทำงาน củaเจ้าของเพียงคนเดียวและใช้พื้นที่ของตนเองในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว 2) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์แปรรูปผักผลไม้ไม่นำค่าใช้จ่ายการผลิตและค่าวัตถุดิบทางตรงที่หาซื้อได้จากท้องถิ่นมาคำนวณเป็นต้นทุน

Received: 2021-01-15 **Revised:** 2021-03-21 **Accepted:** 2021-03-23

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม คณะวิทยาการจัดการ สาขาบัญชีบัณฑิต Chandrakasem Rajabhat University, Faculty of Management science, Bachelor of Accountancy.
e-mail address: pimpaka.j@chandra.ac.th

² มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม คณะวิทยาการจัดการ สาขาบัญชีบัณฑิต Chandrakasem Rajabhat University, Faculty of Management science, Bachelor of Accountancy.
e-mail address : supapan.s@chandra.ac.th

³ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม คณะวิทยาการจัดการ สาขาบัญชีบัณฑิต Chandrakasem Rajabhat University, Faculty of Management science, Bachelor of Accountancy.
e-mail address : nutsara.c@chandra.ac.th

⁴ นักวิจัยชุมชน ตำบลเนินขาม จังหวัดชัยนาท Community Researcher, Noen Kham Subdistrict, Chainat Province. e-mail address: amorn338s@gmail.com

ผลิตภัณฑ์แต่ไม่ได้นำค่าแรงงานทางตรงมาคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ 3) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าทอโบราณลายเนินขามไม่ได้นำ ค่าใช้จ่ายการผลิตและวัตถุดิบทางตรงมาคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ เนื่องจากเป็นการนำเศษผ้าที่เหลือมาสร้างมูลค่าเพิ่ม 4) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์เอนกประสงค์ มีการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ครบถ้วน กล่าวคือได้มีการนำวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิตมารวมคำนวณเป็นต้นทุนผลิตภัณฑ์ทำให้กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์ทราบถึงจุดคุ้มทุนของผลิตภัณฑ์ และผลการศึกษายังพบอีกว่าการกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้การกำหนดราคาขายโดยการเปรียบเทียบจากคู่แข่ง ทำให้ผลิตภัณฑ์จำนวน 7 ผลิตภัณฑ์มีการกำหนดราคาขายต่ำกว่าต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่แท้จริงส่งผลให้ผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมีผลขาดทุนจากการดำเนินงาน

คำสำคัญ (Keywords): ต้นทุนผลิตภัณฑ์; ราคาขายผลิตภัณฑ์; จุดคุ้มทุน; ผลิตภัณฑ์ชุมชน

Abstract

This research has objectives to: 1) Study of Noen Kham Community Products, Noen Kham Subdistrict, Chainat Province 2) Study Setting Product Sales Prices of Noen Kham subdistrict, Chainat. This research is considered as a qualitative research. The data collection is undertaken by using an in-depth interview with the 20 key 20 product informants and a focus group of 4 product groups. The collected data were analyzed by content analysis and verified by a triangulation method. The results of the study revealed that product cost calculations can be divided into 4 product groups. 1. The homestay product cost group for tourists has incomplete product cost calculations. That is to say, product cost groups do not include direct labor and manufacturing costs included in the product cost calculation. It is the result of the work of only one owner and uses their own area to provide services to tourists. 2. The cost of vegetable and fruit processing product group uses manufacturing costs and direct materials that can be purchased locally to be calculated as product costs, but does not take direct labor costs to calculate product costs. 3. The cost of antique woven fabric product group, Noen Kham pattern, does not use manufacturing costs and direct materials to calculate the cost of the product because it was the use of the remaining rags to create added value. 4. The multipurpose product cost group has complete product cost calculations. That is, the direct raw materials, direct labor costs, and manufacturing

costs are integrated into the product cost, making the product cost groups know the breakeven point of the product. The participating community product pricing are used to set the sales price by comparing from competitors. As a results, 7 products have a lower selling price than the actual product cost, resulting in operating losses.

Keywords: product cost; Product sales prices; breakeven point; Community Products

บทนำ (Introduction)

ในสภาวะแวดล้อมทางชุมชนที่มีการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันข้อมูลและข่าวสารกลายเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของ ชุมชนท้องถิ่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางสังคมก่อให้เกิดทั้งวิกฤติ และโอกาสที่กำลังจะเกิดขึ้น การผลิตในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงไปจาก เดิม ด้านการลงทุนและการค้าแลกเปลี่ยนในทั่วทุกมุมโลก มีการใช้เครื่องจักรแทนแรงงาน ให้ความสำคัญกับการบริหารสินค้าคงเหลือ การนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ หน่วยงานทั้ง ภาครัฐและเอกชนได้นำหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ประชาชนทุกระดับให้ดำเนินไปในทางสายกลาง สำหรับประเทศไทยนั้นมีแนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการ บริหารการเงินที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง สมาชิกในครัวเรือนจะต้องรู้จักประมาณตนเอง มีการวางแผนที่ดีในการใช้จ่ายอย่างรอบคอบและมีสติในการดำรงชีวิตปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระราชดำรัสแก่ชาวไทย เพื่อเป็นแนวทาง การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย ให้สามารถ ดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในกระแสโลกาภิวัตน์ และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ซึ่งเป็นหลักในการ ดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทาน แก่ประชาชนชาวไทย ให้นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อเสริมสร้าง ครอบครัว ชุมชน ให้พึ่งตนเองเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ ได้ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของ วิสาหกิจชุมชน ซึ่งมาจากการรวมตัวของประชาชนใน ท้องถิ่นที่มีวิถีชีวิตร่วมกันและร่วมกันดำเนินงานในเชิงธุรกิจ ที่จะก่อให้เกิดรายได้และแสดงฐานะการเงิน และส่งผลให้ชุมชนหรือท้องถิ่นนั้นๆ มีความเข้มแข็งต่อไป

จึงจะเห็นได้ว่า การที่จะพัฒนาประสิทธิภาพ ในการดำเนินธุรกิจนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการคำนวณต้นทุน และวางระบบบัญชีที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์หรือธุรกิจ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแลทางการเงินและพัฒนาธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ (สำนักพัฒนาการบัญชีเกษตรกร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2552) การบันทึกบัญชี โดยระบบการลงบัญชียังไม่ครบถ้วน ขาด

ความสม่ำเสมอ และไม่ได้คำนึงถึงต้นทุนที่เป็นนามธรรม (จาริตา หินเฮอร์ และ กันยารัตน์ สุขวิช นกุล 2553) และไม่สามารถคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ให้ถูกต้องตามหลักได้นั้นมีผลกระทบอย่าง ต่อเนื่องของต้นทุนผลิตภัณฑ์ บ่งบอกถึงความสามารถในการทำกำไรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ของชุมชน เนื่องจากชุมชนไม่สามารถกำหนดราคาขายเองได้ จึงไม่สามารถสะท้อนต้นทุนที่แท้จริง ได้ และเนื่องด้วยองค์กร ไม่สามารถคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้องได้ทำให้ชุมชนไม่เห็นถึง ความสำคัญของการคำนวณต้นทุน ผลิตภัณฑ์โดยใช้ประสบการณ์ ในอดีต (ดุขฎี บุญธรรม 2556) ต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่ได้มาไม่ถูกต้องส่งผลให้การคำนวณต้นทุนขายอย่างไม่ถูกต้อง (นภวรรณ คณานุรักษ์ 2546) และในปัจจุบันปัญหาใหญ่ของของชุมชน คือ ไม่ทราบต้นทุนที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์ ไม่ รู้จักเป้าหมายการทำผลิตภัณฑ์เท่าที่ควร ไม่คำนึงถึงผลลัพธ์ที่แท้จริงของการทำผลิตภัณฑ์ เนื่องจาก ต้องการเพียงแค่สามารถขายสินค้าได้เท่านั้น (เกษม พิพัฒน์เสรีธรรม 2547) รายการต้นทุนผลิตภัณฑ์ ส่วนใหญ่ที่ทางกลุ่มผู้ผลิตสินค้า ไม่ได้นำมาคำนวณรวมเป็นต้นทุน ผลิตภัณฑ์ ด้วยวิธีการต้นทุนเต็ม และการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ไม่ครบถ้วน ส่งผลให้มีผลิตภัณฑ์ กำหนดราคาขายไว้ต่ำกว่าต้นทุน ผลิตภัณฑ์ที่แท้จริง(กิ่งกนก รัตนมณีและคณะ, 2560) การทำระบบบัญชีต้นทุนพบว่าใช้ระบบมือ ในการทำบัญชี การวิเคราะห์ต้นทุน ผลิตภัณฑ์ต่อหน่วยจะใช้วิธีกะประมาณ ไม่มีการวิเคราะห์ จุดคุ้มทุน กำหนดราคาขายโดยการกะประมาณ และไม่มีความสามารถในการทำระบบบัญชีต้นทุน และคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ได้อย่างแท้จริง (เพ็ญญา หวังที่ซอบ, 2561)

การนำแนวคิด ทฤษฎีและ เอกสารที่เกี่ยวข้องที่ความสำคัญของต้นทุน การบัญชีต้นทุน เกี่ยวกับต้นทุนการผลิตที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนผลิตภัณฑ์กำไร หรือเงินคงเหลือจากต้นทุนไปหักจากรายได้แล้วต้นทุนสูงย่อมทำให้เกิดกำไรน้อย และยิ่งต้นทุนต่ำ กำไรย่อมสูง ธุรกิจที่จะประสบความสำเร็จต้องระบบการบริหารต้นทุนที่ดีให้ข้อมูลต้นทุนผลิตภัณฑ์ ที่ถูกต้องรวดเร็วทันต่อเวลา นำไปใช้ประโยชน์ได้ตามลักษณะของธุรกิจ (เยาวพา ณ นคร 2545) ต้นทุนการผลิตที่สามารถติดตามและคิดเข้าเป็นต้นทุนการผลิตทางตรงส่วนค่าใช้จ่ายการผลิตเป็น ต้นทุนทางอ้อมจึงไม่อาจจะระบุได้ชัดเจนว่าเป็นต้นทุนสินค้าใด จะเห็นได้ว่าการคำนวณต้นทุน ผลิตภัณฑ์ส่วนมากจะเกิดปัญหาในการคิดค่าใช้จ่ายการผลิต และจะรวมการผลิตทั้งหมดเป็นต้นทุน การผลิตหรือคิดบางส่วนเป็นต้นทุนผลิตภัณฑ์ (นิยะดา วิเศษบริสุทธิ์ 2539) การคิดต้นทุน ต้นทุน การผลิตคิดเฉพาะต้นทุนการผลิตขั้นต้น คือการคิดต้นทุนวัตถุดิบทางตรง และค่าแรงงานทางตรง นั้นเป็นต้นทุนผลิตภัณฑ์ ส่วนค่าใช้จ่ายจากผลผลิตทั้งหมดถือเป็นค่าใช้จ่ายความแตกต่างของวิธีการ คำนวณหลายๆวิธีมีผลทำให้กำไรจากการดำเนินงานที่รายงานในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จภายใต้การ บัญชีต้นทุนรวมและต้นทุนผันแปรอาจจะไม่เท่ากัน (กฤติยา ยงวณิชย์ 2554) ศึกษาการเลือกใช้การ คำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ต้นทุนเต็ม เพราะเป็นการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ รายงานตามแนวคิด

เกี่ยวกับการจำแนกต้นทุนตามหน้าที่ในการบริหารจัดการซึ่งเป็นต้นทุนการผลิตและต้นทุนไม่เกี่ยวกับการผลิตซึ่งเป็นต้นทุนขายและบริหารที่รายงานและรับรองกันทั่วไป

การวิจัยครั้งนี้จึงมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ต่อราคาขายของผลิตภัณฑ์ชุมชน การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วยกลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์จำนวน 4 ต้นทุนผลิตภัณฑ์ ได้แก่ 1) ต้นทุนผลิตภัณฑ์โฮมสเตย์สำหรับนักท่องเที่ยว 2) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์แปรรูปผักผลไม้ 3) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าทอโบราณลายเนินขาม 4) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์เอนกประสงค์ ของชุมชนเนินขาม อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ชุมชน ทั้งนี้เพื่อ ประโยชน์ในการพัฒนาองค์ความรู้ในด้านการจัดการเรียน การสอน และเป็นการส่งเสริมทักษะสนับสนุนชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้ด้วยการจัดทำระบบบัญชี และคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์เพื่อกำหนดราคาขายที่เหมาะสม ส่งผลให้ เศรษฐกิจชุมชนเกิดการ พัฒนาสามารถดำรงอยู่ได้อย่าง มั่นคงและยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตลอดจนเกิด การพัฒนาคุณภาพชีวิต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาต้นทุนผลิตภัณฑ์ ชุมชนเนินขาม ตำบลเนินขาม จังหวัดชัยนาท
2. เพื่อศึกษาการกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์ชุมชนเนินขาม ตำบลเนินขาม จังหวัดชัยนาท

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) และการวิจัยเชิงเอกสาร(Documentary Research) สัมภาษณ์แบบเจาะลึก(In-depth interview) และการสนทนาแบบกลุ่ม(Focus Group) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนเงินลงทุนผลิตภัณฑ์ต่อ กำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์ชุมชน ดังนั้นการคำนวณต้นทุนเงินลงทุนผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ใช้ปัจจุบันต่อการกำหนดราคาขาย

2. กลุ่มเป้าหมาย

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้นำชุมชนแบบเป็นทางการ และแบบธรรมชาติ ผู้นำชุมชน ข้าราชการ นักการเมืองท้องถิ่น นักวิชาการ จำนวน 20 คน

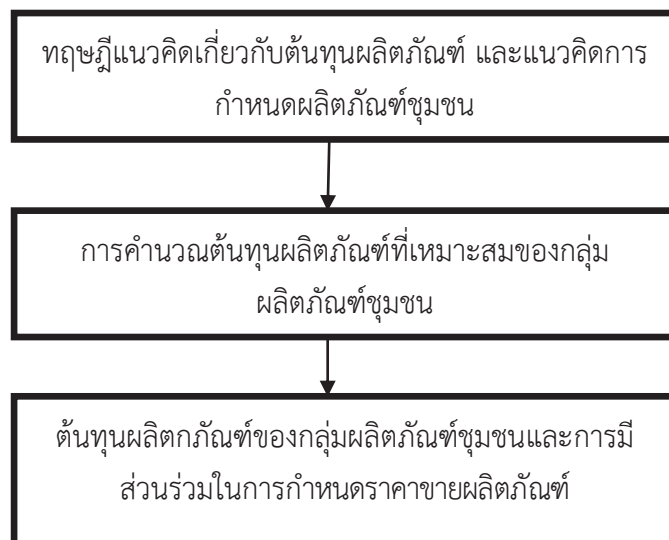
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาสังคม ผู้นำชุมชนแบบทางการ และแบบธรรมชาติ กำหนดกลุ่มผลิตภัณฑ์ผู้ให้ข้อมูลโดยการเลือกเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 20 คน ได้แก่ ข้าราชการ จำนวน 1 คน นักวิชาการ 3 คน ผู้นำชุมชน 2 คน

นักการเมืองท้องถิ่น 1 คน ปราชญ์ชาวบ้าน 12 คน นักวิจัยชุมชน 1 คน กลุ่มผลิตภัณฑ์แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มผลิตภัณฑ์ได้แก่ 1) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์โฮมสเตย์สำหรับนักท่องเที่ยว 2) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์แปรรูปผักผลไม้ 3) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าทอโบราณลายเนินขาม 4) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์เอนกประสงค์ ชุมชนเนินขาม อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจากเนื้อหาและตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) และการวิจัยครั้งเฉพาะพื้นที่ชุมชนเนินขาม อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)



ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประยุกต์ศึกษาการการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนผลิตภัณฑ์ชุมชน ศึกษาความสามารถของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อจัดทำแนวทางการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสม กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ชุมชนเนินขาม อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ดำเนินการวิจัยโดยการเข้าไปสำรวจภาคสนามในพื้นที่จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (Deep interview) และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) และการสนทนาแบบกลุ่ม (Focus Group) กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เหมาะสม ผลการศึกษาพบว่า การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่แท้จริง มาจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับต้นทุนของผลิตภัณฑ์ทั้ง 4 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ได้แก่ 1) ต้นทุนผลิตภัณฑ์โฮมสเตย์สำหรับนักท่องเที่ยว 2) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์แปรรูป

ผักผลไม้ 3) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์เศษผ้าทอโบราณลายเนินขาม 4) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์เอนกประสงค์ เป็นต้น

โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดต้นทุน ทั้งค่าวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายการผลิต รวมถึงการกำหนดต้นทุนที่เหมาะสม มีต้นทุนบางรายการที่ทางกลุ่ม ผลิตภัณฑ์ไม่สามารถนำมาคำนวณผู้วิจัยได้ทำการคำนวณเพิ่มเติมให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ คือ ทางกลุ่มผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ทำผลิตภัณฑ์ที่บ้านของตัวแทนกลุ่มหรือหัวหน้ากลุ่มต้องมีต้นทุนผลิตเพิ่มแต่กลุ่มชุมชนกลับไม่ได้นำต้นทุนผลิตภัณฑ์ส่วนนี้มาคิดเข้ากับการคำนวณ ได้แก่ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าแก๊สหุงต้ม และทางกลุ่มวิจัยได้คำนวณโดยการสำรวจ คำนวณให้เป็นค่าแรงงานขั้นต่ำ 300 บาทต่อวัน ทั้งนี้ ในการคำนวณต้นทุนทางกลุ่มวิจัยเลือกใช้การคำนวณ สูตรการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต (เบญจมาศ อภิสิทธิ์ธิญญ, 2550 หน้า 17) ต้นทุนการผลิต = วัตถุดิบทางตรง + ค่าแรงงานทางตรง + ค่าใช้จ่ายในการ เป็นไปตามหลักการทางบัญชีที่รับรองทั่วไป

ตารางที่ 1.1 ปัจจัยที่ใช้ในการคำนวณต้นทุนของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน

กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน	ปัจจัยที่ใช้คำนวณต้นทุน		
	วัตถุดิบทางตรง	ค่าแรงงานทางตรง	ค่าใช้จ่ายการผลิต
1) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์โฮมสเตย์สำหรับนักท่องเที่ยว	✓	●	●
2) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์แปรรูปผักผลไม้	✓	●	✓
3) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์เศษผ้าทอโบราณลายเนินขาม	●	✓	●
4) กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์เอนกประสงค์	✓	✓	✓

จากตารางข้างต้นพบว่า

1. กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์โฮมสเตย์สำหรับนักท่องเที่ยว คำนวณต้นทุนไม่ครบถ้วน โดยคำนวณค่าวัตถุดิบทางตรง ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร แต่ไม่ได้คำนวณ ค่าแรงงานทางตรง

เนื่องจากเป็น การทำงานเพียงคนเดียวรวมถึงค่าใช้จ่ายการผลิต เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ไม่ได้นำมาคำนวณ เนื่องจากเป็นพื้นที่บ้านของตนเอง

2. กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์แปรรูปผักผลไม้ ได้คำนวณค่าวัตถุดิบตรงที่หาซื้อได้จากท้องถิ่น และค่าใช้จ่ายการผลิต เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ทางสมาชิกของกลุ่มมีการจ่ายให้กับตัวแทนในอัตราผลกำไรที่ได้ตามผลิตภัณฑ์แต่ละครั้ง เนื่องจากทางกลุ่มมีการนำรายได้จากการขายมาปันส่วนอย่างเท่าๆกัน ส่วนไม่ได้นำมาคำนวณคือค่าแรงงานทางตรง

3. กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์เศษผ้าทอโบราณลายเนินขาม ไม่ได้นำค่าใช้จ่ายการผลิต และวัตถุดิบทางตรง นำมาคำนวณเนื่องจากเป็นเศษผ้าที่เหลือแล้วมาสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์

4. กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์เอนกประสงค์ ได้คำนวณต้นทุนการผลิตครบถ้วนตามหลักการคำนวณต้นทุน ในการนำเอาวัตถุดิบ ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายมารวมคำนวณด้วยทำให้ผลิตได้ทราบถึงจุดคุ้มทุนของผลิตภัณฑ์

ดังนั้นผลการคำนวณต้นทุนจากการสัมภาษณ์ จำนวน 4 กลุ่มผลิตภัณฑ์ โดยใช้วิธีการคิดต้นทุนตามวิธี การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต พบว่าชุมชนส่วนใหญ่คำนวณ ต้นทุนโดยพิจารณาจาก ค่าวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายการผลิต แต่มีปัจจัยบางอย่างที่ไม่ได้รับการพิจารณาใช้ในการคำนวณต้นทุน เช่น ต้นทุนค่าวัตถุดิบ ทางแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต เนื่องจากชุมชนมองเรื่องของกำไรมากกว่าจึงไม่ได้ทำตามสูตรการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์

ตาราง 1.2 การตั้งราคาขายของต้นทุนผลิตภัณฑ์เปรียบเทียบกับต้นทุนผลิตภัณฑ์

กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์	จำนวน ผลิตภัณฑ์	ผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่	
		กำไรขั้นต้น	ขาดทุนขั้นต้น
1.กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์โฮมสเตย์ สำหรับนักท่องเที่ยว	3	2	1
2. กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์แปรรูป ผักผลไม้	9	5	4
3 .กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์เศษผ้า ทอโบราณลายเนินขาม	5	1	1
4. กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์ เอนกประสงค์	3	2	1
รวม	20	13	7

ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดราคาขายของต้นทุนผลิตภัณฑ์โดยการเปรียบเทียบเทียบกับต้นทุนจากการคำนวณต้นทุนโดยใช้การคำนวณ ต้นทุนการผลิต=วัตถุดิบทางตรง + ค่าแรงงานทางตรง + ค่าใช้จ่ายในการ พบว่า ปัจจัยและองค์ประกอบหลายอย่างที่ชุมชนไม่ได้นำมาคำนวณเป็นต้นทุน จึงไม่สะท้อนถึงต้นทุนของผลิตภัณฑ์ชุมชนเนินขามนั้นไม่เป็นไปตามหลักการบัญชี และไม่มีระบบของการจัดการต้นทุนผลิตภัณฑ์รวมถึงการกำหนดราคาขายไม่ครอบคลุมต้นทุนผลิตภัณฑ์ทั้งหมด ส่งผลให้ประสบกับผลขาดทุนขั้นต้น จำนวน 7 ผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ 35 % ของทั้งหมด 20 ผลิตภัณฑ์

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัย กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์ ค่ารวมต้นทุนผลิตภัณฑ์ไม่ครบทุกประเภท และไม่สามารถจำแนกต้นทุนต่าง ๆ ได้ จึงเอื้อต่อการนำมาใช้ในการบริหารงานต้นทุนผลิตภัณฑ์ รวมถึงต้นทุนที่ไม่ได้นำมาคำนวณเป็นต้นทุนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิตซึ่งกลุ่มผลิตภัณฑ์ไม่ทราบว่าต้องนำมาคำนวณ เช่นค่านำค่าไฟ ค่าขนส่ง เพราะทางกลุ่มผลิตภัณฑ์ให้ข้อมูลว่าเป็นต้นทุนเพียงเล็กน้อย และส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าประกอบธุรกิจในบ้านจึงคิดอย่างไม่จำเป็น และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยก็ไม่นำมาคำนวณ ต้นทุนสะท้อนให้เห็นว่า ชุมชนยังขาดการทำบัญชีอย่างเป็นระบบไม่มีความรู้ทางด้านต้นทุนและจุดคุ้มทุน รวมถึงทักษะการบริหารการเงินและบัญชี ทำให้ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ไม่รู้ต้นทุนที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์ตัวเอง เมื่อกำหนดต้นทุนผลิตภัณฑ์ตัวเองไม่ได้ก็กำหนดราคาขายไม่ถูก ขายดีแต่ไม่ได้กำไร ดังนั้นต้นทุนผลิตภัณฑ์ชุมชนเนินขามมีความรู้ทางบัญชีอย่างน้อยได้ทราบถึง ต้นทุนผลิตภัณฑ์ ค่าใช้จ่ายและกำไรเป็นข้อมูลที่สำคัญของด้านต้นทุน (พรธรรณีภา รอดวรรณ และคณะ, 2550) การกำหนดราคาพิจารณาจากคู่แข่งรายอื่น เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตสินค้ามาใช้ประกอบ ในการกำหนดราคาขาย แต่ทางกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนไม่ได้นำต้นทุน การผลิตทั้งหมดนำมาคำนวณ ส่งผลให้หลายกลุ่มผลิตภัณฑ์ ประสบผลขาดทุนจากการกำหนดราคาขายซึ่งต่ำกว่าต้นทุนผลิตภัณฑ์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (วินัส ฤาชัย, 2544) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ศักยภาพของธุรกิจชุมชน ภายใต้ โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในจังหวัดเชียงใหม่มี วัตถุประสงค์เพื่อการวิเคราะห์ศักยภาพด้านการจัดการด้านการตลาด ด้านการผลิตและด้านการเงินของธุรกิจ และสอดคล้อง (มานิตย์ มานุษยานนท์, 2551) ได้ศึกษา การพัฒนาระบบบัญชีและการเงินของกลุ่มผลิต ตำบล ท่าศาลา อำเภอเมืองเชียงใหม่ มี วัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาระบบบัญชีการเงินให้กลุ่มนี้นำไปประยุกต์ใช้เพื่อ รวบรวมข้อมูลและจัดทำแบบฟอร์มเอกสาร ซึ่งปัจจุบัน มีอยู่ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ลงในระบบ คอมพิวเตอร์ เช่นเดียวกับงานวิจัย (กิงกนก รัตนมณีและคณะ, 2560) ศึกษา การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดตรัง ผลการศึกษาพบว่ารายการต้นทุนส่วนใหญ่ที่ทางกลุ่มผู้ผลิตสินค้าไม่ได้นำมาคำนวณรวมเป็นต้นทุน ผลิตภัณฑ์ ด้วยวิธีการต้นทุนเต็ม ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ กำหนดราคาขายไว้ต่ำกว่าต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่แท้จริง ผลิตภัณฑ์เหล่านั้นจึงมีผลขาดทุนขั้นต้น (เพ็ญภา หวังที่ขอบ, 2561) ศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและระบบบัญชีต้นทุนผลิตภัณฑ์ชุมชน กรณีศึกษา : กลุ่ม

จักสานหวาย บ้านวัดนาคน ตำบลปากกราน อำเภอพรนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จักสานหวาย การศึกษาระบบบัญชีต้นทุนพบว่าใช้ระบบมือในการทำบัญชี การวิเคราะห์ต้นทุน ผลิตภัณฑ์ต่อหน่วยจะใช้วิธีกะประมาณ ไม่มีการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน กำหนดราคาขายโดยการกะประมาณต้นทุนของกลุ่มจะใช้เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี คือ บิลเงินสด การบันทึกรายการขึ้นต้นจะบันทึกสมุดในสมุด รายรับรายจ่ายเพียงเล่มเดียว ไม่ได้จัดทำงบการเงิน จึงเห็นได้ว่าข้อมูลเหล่านี้จะสามารถใช้ประโยชน์ เพื่อการดำเนินงานตั้งแต่การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์จนถึงการวางระบบบัญชี การเก็บข้อมูล ประมวลผล ข้อมูล และสนับสนุนการทำงานสำหรับ การตัดสินใจ ในด้านต่าง ๆ ในระบบบัญชีการเงินได้ด้วยตนเองของกลุ่มชุมชน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแผนงาน จากผลการวิจัย กลุ่มต้นทุนผลิตภัณฑ์ ยังขาดความสามารถในการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์และวางระบบบัญชีต้นทุน การจำแนก ต้นทุนต่าง ๆ การจัดทำเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี ซึ่งไม่เอื้อต่อการนำมาใช้ ในการบริหารงาน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมทักษะให้ เรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนการจำแนก ต้นทุน และการวางระบบบัญชีต้นทุน และการจัดทำบัญชีแก่ กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน 2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำระบบบัญชีต้นทุนด้วยคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรม สำเร็จรูปที่เหมาะสมให้กับกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน 3) ประธานกลุ่มชุมชนควรปลูกฝังให้สมาชิก จัดทำบัญชีต้นทุนและบัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยบริบทของกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ชุมชน พบว่าส่วนใหญ่จัดทำบัญชีโดยใช้ระบบมือ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าควรศึกษา และพัฒนาเกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีหรือใช้แอปพลิเคชัน ที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน ในจังหวัดชัยนาท เพื่อเป็นประโยชน์ในวางระบบต้นทุนผลิตภัณฑ์และการบริหารจัดการต้นทุนต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กฤติยา ยวงฉิษฐ์. (2554). ความเหมาะสมของการนำการ บัญชีต้นทุนรวมและการบัญชีต้นทุนผันแปรมาใช้ ในการคำนวณต้นทุนของสินค้า. วารสารวิชาชีพบัญชี, 7(20), 75.
- กิ่งกนก รัตนมณี และคณะ (2560). การศึกษาการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดตรัง. วารสารการจัดการสมัยใหม่. 15(1), 75-84
- เกษม พิพัฒน์เสรีธรรม. (2547). OTOP นักสู้ชาวบ้านและนักการตลาดชุมชน. กรุงเทพฯ: เอ.อาร์. บีซีเนส เพรส.

- จาริตา หินธาร และกันยารัตน์ สุขวัจนกุล. (2553). “การจัดการผลิตภัณฑ์ OTOP กรณีศึกษากลุ่ม : แม่บ้านสามัคคีพัฒนา บ้านลำเต่า หมู่ 1 ตำบลสามัคคีพัฒนา อำเภอบ้านลาด จังหวัด สกลนคร”. การประชุมวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ครั้งที่ 48 .กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
- ดุชนันท์ บุญธรรม. (2556). การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตแห่ง ขึ้นงานในอุตสาหกรรมโดยใช้ระบบต้นทุน กิจกรรม. วารสารวิจัยและพัฒนา มจร. 36(2), 203-213
- นภาพรณ คณานุกรณ์. (2546). นโยบายผลิตภัณฑ์และราคา. กรุงเทพฯ: บริษัทซีวีแอล การพิมพ์ จำกัด
- นิยะดา วิเศษบริสุทธิ์. (2539). การบัญชีต้นทุน1. กรุงเทพฯ ฯ ฟิสิกส์เซ็นเตอร์
- เบญจมาศ อภิสิทธิ์ภิญโญ. (2550). การบัญชีต้นทุน 1. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส (1989) จำกัด.
- พรรณนิภา รอดวรรณะ, ดวงมณี โกมารทัต และ บุญเสริม วิมุกตะนันท์. (2550). การวิเคราะห์ ต้นทุนน้ำมันดิบของเกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์โคนมในประเทศไทย. จุฬาลงกรณ์ ปรัชณ์. 29(114), 62-70
- เพ็ญญา หวังที่ซอบ (2561). การวิเคราะห์ต้นทุนและระบบบัญชีต้นทุนผลิตภัณฑ์ชุมชน กรณีศึกษา : กลุ่มจักสานหวาย บ้านวัดนาค ตำบลปากกราน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา. วารสารวิทยาการจัดการปรัชณ์. 20(1), 25.
- เยาวพา ณ นคร. (2545). การบัญชีต้นทุน 1. กรุงเทพฯ: เอเชียเพรส.